

Nr 252.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående grunder för kristillägg åt statliga befattningshavare m. fl.; given Stockholms slott den 23 mars 1945.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Ernst Wigforss.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 23 mars 1945.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, BERGQUIST, DOMÖ, GJÖRES, RUBBESTAD, OHLIN, DANIELSON, ANDRÉN.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anmäler chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, förslag till grunder för kristillägg åt statliga befattningshavare m. fl. under tiden från och med andra kvartalet 1945 till och med andra kvartalet 1946 samt anför därvid följande.

Med bifall till Kungl. Maj:ts proposition nr 180 beslöt 1944 års riksdag (skr. nr 188), att kristillägg till statliga befattningshavare och pensionärer m. fl. under tiden från och med andra kvartalet 1944 till och med första kvartalet 1945 skulle utgå med 16 procent, så länge levnadskostnadsindex uppgick till talet 152 eller däröver men understeg 160. Vid en *stegring* av index till eller över 160 skulle ett ytterligare tillägg på 5 procent utgå. Detta skulle sedermera kvarstå, så länge index höll sig över 152. Till skillnad från kristillägget

i övrigt — vilket, liksom tidigare, skulle beräknas på samma underlag som det rörliga tillägget, alltså på ett lönebelopp av högst 900 kronor och ett pensionsbelopp av högst 500 kronor för månad — skulle tillägget å 5 procent icke utgå i förhållande till högre lönebelopp än 500 kronor för månad. Vid en *nedgång* av levnadskostnaderna under 152 skulle det 16-procentiga kristillägget kvarstå oförändrat, tills index sjunkit till talet 140, då en omprövning av kristilläggen skulle äga rum. Den ändring av kristilläggen, som omprövningen kunde föranleda, förutsattes skola vinna tillämpning från det kvartalsskifte, då index nådde denna gräns.

För att tillgodose önskemålet om full indexmässig överensstämmelse med de regler, som avtalats på den allmänna arbetsmarknaden, där de rörliga tilläggen reglerats med utgångspunkt från 1914 års levnadskostnadsserie, skulle tillika följande kompletterande föreskrifter gälla. Om vid stegring av levnadskostnaderna talet 249 i nämnda serie komme att noteras före indextalet 160 i 1935 års serie, skulle de statsanställdas kristillägg i vart fall höjas från och med den månad, då lönehöjningen på den allmänna arbetsmarknaden skedde. Vid därefter inträdande nedgång i levnadskostnaderna skulle i fråga om 5-procentstilläggets bortfallande motsvarande hänsyn tagas till tidpunkten för inträffandet av indextalet 237 i 1914 års serie. Om vid fortsatt nedgång av levnadskostnaderna talet 220 i samma serie komme att noteras före indextalet 140 i 1935 års serie, skulle omprövningen av kristilläggen äga rum redan då så skett, dock med iakttagande av att den eventuella ändringen av kristilläggen skulle vinna tillämpning först från och med andra månaden efter det kvartalsskifte, då indextalet 220 noterats.

Bestämmelser rörande kristillägg för tiden 1 april 1944—31 mars 1945 ha med stöd av riksdagens beslut utfärdats genom kungörelserna den 21 april 1944 (nr 159), den 15 juli 1944 (nr 524), den 20 oktober 1944 (nr 691) och den 19 januari 1945 (nr 11).

Under regleringsperioden ha levnadskostnaderna hållit sig praktiskt taget oförändrade; indextalet i 1935 års serie stod vid periodens början vid talet 154, steg den 1 oktober 1944 till 155 och sjönk sedan den 1 januari 1945 till 154. Kristilläggen ha sålunda under perioden utgått oförändrade efter 16 procent.

Under mars 1945 ha överläggningar om kristilläggens utformning för nästa regleringsperiod hållits med representanter för personalorganisationerna, därvid från tjänstemännens sida framställtts önskemål om vissa höjningar av kristilläggen, åsyftande att bereda tjänstemännen ökad kompensation för höjningen i levnadskostnaderna.

Departements-
chefen.

Giltighetstiden för nuvarande bestämmelser om de statsanställdas kristillägg utgår i och med första kvartalet 1945. Beslut om kristillägg för den följande tiden bör sålunda nu meddelas. Den nya regleringen torde lämpligen böra avse tiden intill utgången av nästa budgetår och alltså omfatta de tre återstående kvartalen av detta år och första halvåret 1946.

Erinras må i detta sammanhang, att vid 1944 års riksdag även fattades beslut om vissa provisoriska löneförbättringar under budgetåret 1944/45 för statliga befattningshavare m. fl. i lägre löneställning. Förslag angående dylika åtgärder för nästa budgetår torde senare få anmälas.

Beträffande kristilläggen anser jag mig för nästkommande regleringsperiod icke kunna tillstyrka någon ändring av de grunder, som gälla för löpande period. Jag förordar sålunda, att nu gällande kristilläggsgrunder skola vinna tillämpning även under tiden från och med andra kvartalet 1945 till och med andra kvartalet 1946.

Med åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels besluta, att kristillägg må utgå under tiden från och med andra kvartalet 1945 till och med andra kvartalet 1946 enligt av mig i det föregående angivna grunder,

dels ock bemyndiga Kungl. Maj:t att utfärda erforderliga bestämmelser i ämnet.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Bengt Ericsson.

